

Raadsvoorstel 28 MEI 2015 / 5047618

Onderwerp **Maatschappelijke participatie**

Registratienr. 5020753 Steller/telnr. Judith.Slagter/ 57 42 Bijlagen 2

Classificatie

Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

M. Gijsbertsen

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit de nota maatschappelijke participatie "Mee(r)doen in Stad" vast te stellen.

Samenvatting

Veel Stadgers zijn op dit moment al actief. Dit zijn ze op verschillende manieren. Niet alleen via een betaalde baan, maar ook door vrijwilligerswerk te doen, mantelzorg te verlenen, een re-integratietraject te volgen of dagbestedingsactiviteiten te verrichten. Ze voelen zich daar beter bij. Als gemeente ondersteunen we hen. Dit doen we op grond van verschillende regelingen (de Participatiewet, de WSW en de WMO). In deze nota leggen we de focus op de groep bijstandsgerechtigden. Van hieruit zoeken we de verbinding met andere doelgroepen en kijken we hoe we verschillende beleidsterreinen en doelen met elkaar kunnen verbinden.

We gaan er van uit dat de meeste bijstandsgerechtigden graag weer aan de slag willen. We willen hen stimuleren en faciliteren bij het vinden van een passende baan. Voor een groot deel van onze bijstandsgerechtigden is betaald werk echter (nog) een stap te ver. Dat neemt niet weg dat ze niet maatschappelijk actief kunnen en willen zijn. We willen deze groep mensen de komende jaren goed in beeld krijgen, hen stimuleren om actief (of nog actiever) te worden en hen, indien nodig, daarbij te ondersteunen. We vinden het belangrijk om hierbij de verbinding te zoeken met alles wat er in de stad gebeurt. We gaan de wijken in op zoek naar activiteiten en projecten. We staan open voor creatieve en grensverleggende initiatieven.

Hiermee zetten we de lijn voort die we al hebben ingezet met de nota "Meedoen maakt het verschil". We maken geen andere principiële keuzes. Wel maken we de keuze om meer prioriteit te geven aan maatschappelijke participatie.

Aanleiding en doel

In de (Re-)visie nota (vastgesteld juli 2012) hebben we een aantal keuzes gemaakt in de uitvoering van de sociale zekerheid en de sociale werkvoorziening. We hebben er voor gekozen om geen individuele ondersteuning meer te bieden aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar collectieve ondersteuning door organisaties te ondersteunen en te faciliteren. In de nota 'Meedoen maakt het verschil' die uw raad in februari 2014 heeft vastgesteld is deze collectieve ondersteuning verder uitgewerkt.

In november 2014 heeft uw raad de nota "Invoering Participatiewet in de gemeente Groningen" vastgesteld. In deze nota hebben wij toegezegd om in het voorjaar van 2015 te komen met een visie op en aanpak rond de vraag hoe we in onze gemeente maatschappelijke participatie van verschillende groepen burgers gaan stimuleren en welke instrumenten we daarvoor in zetten. Hierbij zoeken we waar mogelijk de verbinding met de vernieuwing van het sociale domein en de gebiedsgerichte aanpak en zetten we de lijn voort die we hebben ingezet in de nota "Meedoen maakt het verschil".

Kader

Participatiewet

Coalitieakkoord: "Voor de verandering" mei 2014

Nota "Invoering Participatiewet - het kader" (raadsbesluit 26 november 2014)

Nota maatschappelijke participatie "Meedoen maakt het verschil" (raadsbesluit 19 februari 2014)

Nota "Met elkaar, voor elkaar" (raadsbesluit 29 januari 2014)

Beleidsplan vernieuwing sociaal domein (januari 2014)

Argumenten en afwegingen

Aansluiten bij de gebiedsgerichte aanpak

De afgelopen periode heeft veel nadruk op de zorgtaken gelegen, maar ook maatschappelijke participatie is een belangrijk onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak. Over de gebiedsgerichte dienstverlening op het gebied van Werk en Inkomen gaan we dit najaar in gesprek. Hierbij willen we kijken naar wat mogelijk en wenselijk is. Gedacht vanuit de burgerlogica.

Individuele inkomenstoelage

In de nota Invoering Participatiewet in de gemeente Groningen hebben we aangegeven dat we het eventueel benutten van de toeslag als beloning voor mensen die een maatschappelijke bijdrage leveren zouden betrekken we bij de brede participatieaanpak. In 2015 geven we de individuele inkomenstoelage op dezelfde manier vorm als de bestaande langdurigheidstoelage. U heeft hiervoor een verordening vastgesteld. Wij zetten deze lijn voort. We hebben niet gekozen voor het optrekken van de inkomensgrens naar bijvoorbeeld 110% van het sociaal minimum aangezien dit tot een extra kostenpost van ca. 7 ton zou leiden, laat staan wat de financiële effecten zullen zijn bij 120% of 130.

Voor 2016 komen er beleidsregels waarin de discretionaire bevoegdheid van het college nader wordt ingevuld.

We hebben gekeken of we de individuele inkomenstoelage zouden kunnen ophogen in het geval mensen maatschappelijk actief zijn. Dit is mogelijk, maar aangezien voor de individuele inkomenstoelage alleen de mensen in aanmerking komen die al 5 jaar op het sociale minimum leven hebben we hier niet voor gekozen.

Daarnaast hebben we gekeken of we iedereen die maatschappelijk actief is een stimuleringspremie van bijvoorbeeld € 25,- per maand (2 x € 150,- per jaar) zouden kunnen verstrekken. Wij verwachten dat de kosten hiervoor zo hoog zijn dat wij ook hier niet voor hebben gekozen.

De digitale stadspas biedt wellicht mogelijkheden om een stimuleringspremie in natura te verstrekken aan mensen die in het kader van sociale activering actief zijn (in hun wijk). Naast dat we mensen via een premie stimuleren tot een Participatiebaan, gaan we onderzoeken of we met de stadspas ook mensen met een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt kunnen stimuleren om actief te worden.

Tegenprestatie

Tegelijkertijd met dit raadsvoorstel ontvangt u ook een raadsvoorstel over de tegenprestatie met de daarbij behorende verordening.

Participatiebanen

De belangstelling bij organisaties/instellingen voor de Participatiebanen is groot. Als gemeente streven we ernaar het aanbod zo divers en breed mogelijk te creëren. Vooral omdat de deelnemer dan zelf een plek kan uitkiezen. Om nog meer diversiteit te creëren stellen wij voor een deel van het aantal Participatiebanen te reserveren voor die deelnemers die zelf op zoek gaan naar een instelling/organisatie en het instrument participatiebaan daar onder de aandacht brengen.

Wij stellen voor om in te steken op 500 Participatiebanen. Hierbij reserveren we 100 Participatiebanen voor die deelnemers die zelf op zoek gaan naar een organisatie/instelling en daar de participatiebaan creëren. Wij willen dit graag als experiment voor de duur van 1 jaar uitvoeren. Voor de overige 400 Participatiebanen willen we de overeenkomst met de huidige organisaties nog voor 1 jaar verlengen. In de Participatiebanen nieuwe stijl gaan we sterker inzetten op het re-integratie aspect.

Om het instrument Participatiebanen goed aan te laten sluiten bij sociale activering (voorafgaand aan Participatiebanen) en de werkervaringsplekken (vervolg op Participatiebanen) is het volgen van de deelnemers op ontwikkeling van groot belang. Daarnaast is het noodzakelijk hen optimaal te ondersteunen bij hun ontwikkeling. Wij stellen voor om de stimuleringspremie van € 600,- per half jaar (€ 1200,- per jaar) en de begeleidingskosten van € 1000,- per jaar te handhaven. We waarderen het middel Participatiebanen positief. We kiezen echter op dit moment niet voor uitbreiding gezien de opgaven voor screening. Mogelijk ontstaat er na de screeningsperiode financiële ruimte voor uitbreiding van de Participatiebanen.

Scholing

Uit de reacties van de instellingen/organisaties van de P-banen blijkt dat er behoefte is aan scholing voor de deelnemers. Op een later moment willen we graag met u in gesprek over scholing in relatie tot het Participatiebudget. Wij bezien of wij meer ruimte voor scholing kunnen scheppen in het Participatiebudget. Op de uitkomsten van deze afweging zullen wij u in de gelegenheid stellen te reageren.

Screening van bijstandsgerechtigden

Om de mogelijkheden van onze burgers te benutten is het van belang om in beeld te hebben wat de kwaliteiten van mensen zijn en in hoeverre we hen kunnen stimuleren tot betaald werk. U heeft ons in de motie 'Weten waar kwaliteiten liggen' gevraagd om dit voor de groep mensen met een bijstandsuitkering uit te zoeken en hierop actie te ondernemen. Wij willen dit onderzoek graag verbreden. Als blijkt dat werk (op dit moment) niet haalbaar is willen we onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om op een andere manier actief te zijn en mensen waar mogelijk te daarbij te ondersteunen. Ook willen we in beeld brengen welke mensen al actief zijn en wat ze doen. Daarnaast willen we inzicht in de beperkingen die mensen hebben/ervaren bij hun maatschappelijke deelname en deze waar mogelijk koppelen aan ondersteuning van de sociale (WIJ) teams. We voeren de screening uit in cohorten van 200 personen. Door de omvang van de groep beperkt te houden zorgen we er voor dat de druk op de voorzieningen in een wijk niet te hoog wordt. We krijgen de gelegenheid om te leren van de effecten die in de wijk optreden en er is voldoende tijd om al naar gelang de uitkomst van de screening bepaalde activiteiten/projecten te realiseren.

Ontwikkeling klantenbestand

In de (Re)visie zicht op uitvoering werk en participatie in stad hebben wij een inschatting gemaakt van de omvang van de doelgroepen van de toekomstige dienstverlening. Wij gingen toen uit van 1300 mensen die in aanmerking komen voor e-dienstverlening, 3200 mensen waarvan we het arbeidsvermogen ontwikkelen (inclusief 1450 SW-ers) en 5500 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In de nota invoering p-wet hebben we aangegeven dat onze ervaringen tot dat moment waren dat van degenen die zich bij ons melden voor een aanvraag ongeveer 30% bestaat uit de groep zelfredders, 45% intensievere ondersteuning nodig heeft om werk te vinden en dat voor 25% van de melders de stap naar werk te groot is. Deze verhoudingen kwamen overeen met de verwachtingen die wij daar over hadden bij de inrichting van het dienstverleningsproces. In de presentatie van 4 maart jongstleden hebben wij op basis van de bovenstaande gegevens wederom een inschatting gemaakt. Ondertussen is ons bijstandsvolume gestegen tot boven de 10.000 bijstandsdossiers. Wij schatten in dat 1300 zich met een klein beetje ondersteuning kunnen redden, dat 2500 (exclusief SW) met intensievere ondersteuning aan het werk kunnen komen en dat ongeveer 6200 een zo grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben dat ze zijn aangewezen op maatschappelijke participatie. Met de resultaten van de screening kunnen we meer zeggen over de precieze verdeling van de klanten.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

We hebben de instellingen/organisaties van de Participatiebanen gevraagd feedback te geven op het huidige instrument. Deze feedback hebben we verwerkt.

We gaan de komende periode op zoek naar creatieve, spannende en grensverleggende projecten. Dit doen we door de wijken in te gaan en onze ogen en oren open te houden. We willen recht doen aan alle mooie initiatieven die al plaatsvinden. Net zo als in het armoedebeleid verbinden we waar mogelijk initiatieven en gaan op zoek naar nieuwe kansen. We geven dit proces vorm samen met burgers, gebiedsteams, instellingen en sociale/ WIJteams. We willen zaken goed afstemmen en voorkomen dat er te veel drukte in de wijk ontstaat.

Met de FNV is overleg geweest op beleidsambtelijk niveau. Tijdens dit overleg is met name het onderwerp verdringing besproken. Dit in relatie tot de tegenprestatie en re-integratiestrumenten zoals de Participatiebaan. Als het komt tot het opleggen van een tegenprestatie, dan kan dat volgens hen alleen in de gevallen dat een persoon geen ontwikkelingskansen meer heeft en mogen het geen activiteiten zijn die tot verdringing van betaalde arbeid kunnen leiden. Ook voor re-integratietrajecten geldt deze niet tot verdringing van betaalde arbeid mogen leiden. Bij de Participatiebanen volgen wij als gemeente het wettelijk kader. Het moet hierbij gaan om additionele activiteiten waarbij de ontwikkeling van de persoon voorop staat.

Met de cliëntenraad Groningen is overleg geweest over de concept nota. De Cliëntenraad heeft vervolgens in een brief van 19 mei 2015 advies uitgebracht over over het concept van de nu voorliggende definitieve nota. Hieronder gaan wij in op een aantal punten die de cliëntenraad naar voren brengt.

Uitgangspunten nota

De CR stelt de uitgangspunten van de nota ter discussie. Ze geeft aan dat de nota zich hoofdzakelijk richt op de groep bijstandsgerechtigden, en lijkt te zeggen – met een verwijzing naar de nota "Meedoen maakt het verschil" dat de maatregelen en interventies die nu worden voorgesteld vooral worden zijn ingegeven door de financieel-economische noodzaak tot bezuinigen op de Sociale Zekerheid. Het college merkt op dat de middelen die het Rijk beschikbaar stelt (waaronder Participatiebudget) de laatste jaren steeds minder zijn geworden. Maar de voorstellen om burgers en bijstandsgerechtigden te activeren, te helpen en te begeleiden hebben juist een intrinsieke kant. Dat is niet zo zeer een financieel-economische-budgettaire kwestie.

Ook de opmerkingen die de CR maakt over een taakverdeling (?) tussen een "gebiedsgerichte" sociale infrastructuur en de inzet "eigen kracht" van de wijkbewoners én hun sociale netwerk, die tot organisatorische verwarring zou leiden, kunnen we niet helemaal volgen. Wij zien daarin juist een win-win situatie. Gebiedsgericht werken en de eigen kracht van burgers gaan hand in hand.

Verder gaan we niet uit van de veronderstelling dat (zoals de CR meent) dat het helemaal niet goed zou gaan in de wijken en dat er onleefbaarheid zou zijn. Onze insteek is juist om verdere verbeteringen aan te brengen in het wijkgebeuren en dienstverlening voor burgers. De opgestarte pilots passen in dat verhaal. Ook de screening van bijstandsgerechtigden, die de CR presenteert en afdoet als top-down, is een aanpak die juist verbinding wil maken. Wij denken dat bijstandsgerechtigden juist content zullen zijn met maatregelen die het arbeids- en participatiepotentieel in kaart willen brengen. Wij willen juist streven naar een overzichtelijke data-base.

Het college is zich ervan bewust dat er niet voldoende reguliere werkplekken voorhanden zijn. De recessie-effecten als gevolg van de financiële crisis werken nog steeds door. Daarom vinden we het van belang, zowel voor de stad als voor de mensen zelf, dat het maatschappelijk actief zijn en worden, bevorderd moet worden. De CR spreekt van een "confuus" pakket aan maatregelen, en een irreële visie op de "maakbaarheid van de autonome burger". In reactie daarop: wij willen streven naar een breed pallet aan maatregelen waarin ook ruimte is voor individueel maatwerk. Dat lijkt ons juist een realistische visie. Met betrekking tot de opmerking van de CR over de maakbaarheid het volgende. Wij zijn ambitieus maar weten dat we niet alle leefgebieden van onze burgers kunnen beïnvloeden en niet iedereen kunnen laten participeren. Maar die burgers die dat nog niet doen maar het wel zouden kunnen en willen maar niet bij ons in beeld waren kunnen we wel stimuleren. Hetzelfde geldt voor zorg. Als er burgers zijn met een duidelijke zorgbehoefte maar niet in beeld zijn bij de juiste instanties kunnen we hen doorverwijzen.

M.b.t. tot "tegenprestatie" merkt het college op dat in het coalitieakkoord "Voor de verandering" juist is opgemerkt dat ons beleid erop gericht is dat iedereen zijn best doet om te leren of aan het werk te komen, en dat een verplichte tegenprestatie dan niet aan de orde is.

De aangeleverde Verordening Tegenprestatie is gebaseerd op deze lijn bevat een minimummodel, waarbij alleen in bepaalde gevallen een tegenprestatie als uiterste activeringsmiddel ingezet kan worden. Van een "dwang om bestwil", in situatie dat mensen niet zouden mogen werken, waar de CR van spreekt, is zeker geen sprake.

De CR vraagt zich af hoe wij onze ambities ten aanzien van de screening waar denken te kunnen maken. Voor deze screening willen wij verspreid over 3 jaar 2,3 miljoen euro beschikbaar stellen. Hiervoor willen wij externe capaciteit inhuren. Deze screening zal niet uitgevoerd worden door de sociale- WIJ teams. Wel zoeken we de aansluiting bij de sociale- WIJ teams zodat eventuele zorg problematiek die uit de screening naar voren komt dan ook meteen opgepakt wordt. Wij willen dit dus in samenhang aanpakken. Er worden per wijk niet slechts 200 mensen gesproken. We spreken mensen in cohorten van 200 per wijk. Daarna gaan we door naar de volgende wijk. Op deze manier maken we rondjes langs de wijken totdat we iedereen in beeld hebben.

Projecten en activiteiten in wijken

We willen een beter beeld krijgen wat er al is in de wijken. En waar nodig initiatieven met elkaar verbinden. Hiervoor zetten wij de komende periode capaciteit in. Om niet te veel drukte en overlap in de wijken te creëren sluiten we aan bij de bestaande infrastructuur zoals de gebiedsteams.

Verdringing

De CR verwijst in zijn reactie naar de "Eindevaluatie pilot maatschappelijke participatie/informatie d.d. 20 februari 2015" en merkt op dat de meeste van de werkzaamheden verricht binnen deze pilot tot voor enkele jaren terug het karakter hadden van loonvormende gesubsidieerde arbeid. Zoals bekend is de gesubsidieerde arbeid, op basis van de nota Actief in goede banen in een tijdsbeslag van 3 jaar afgebouwd (2012-2015). Deze thematiek is in diverse collegebrieven behandeld en toegelicht. Werkgevers en instellingen hebben noodgedwongen allemaal maatregelen moeten treffen, waaronder het opzeggen van ID/WIW-dienstverbanden, zodat de exploitatie van nuttige activiteiten (deels) doorgang kon vinden. Ook hebben instellingen andere creatieve oplossingen gevonden. Dat daarbij gebruik wordt gemaakt van burgers, vrijwilligers en participatiebanen, is een kwestie van "marktwerking". Gesubsidieerde arbeid was naar zijn aard additioneel van karakter. Van verdringing van reguliere arbeid is in algemene zin geen sprake geweest.

De CR mist dat bij de uitvoering van de participatiebanen de betrokkenen geen onkostenvergoeding krijgen voor zaken zoals reisgeld en werkkleding. Als deelnemers in een Participatiebaan (extra) reiskosten moeten maken of verplicht werkkleding nodig hebben kan daar in overleg met de organisatie altijd een oplossing voor worden gevonden.

Op dit moment zijn er nog geen beschutte werkplekken gerealiseerd.

Financiële consequenties

Op de dekking van de in de nota genoemde activiteiten komen we terug bij de begroting 2016. Naast de middelen uit het Participatiebudget hebben wij ook middelen vanuit het armoedebeleid beschikbaar voor activeringsprojecten. Wij menen dat armoedebeleid voorwaardenscheppend is voor werk, welzijn, participatie en gezondheid. Daarnaast zoeken we in de projecten in de wijken de verbinding met de dagbesteding en gaan we de komende jaren onderzoeken hoe we de middelen vanuit de WMO en het Participatiebudget kunnen bundelen.

Overige consequenties

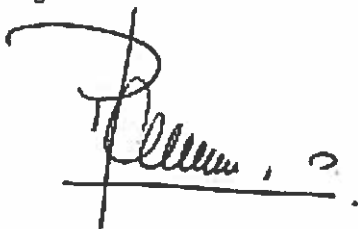
Hiermee zetten we de lijn voort die we al hebben ingezet met de nota "Meedoen maakt het verschil". We maken geen andere principiële keuzes. Wel maken we de keuze om meer prioriteit te geven aan maatschappelijke participatie.

Vervolg

We willen de komende periode leren van de pilots/experimenten/activiteiten. We maken van te voren goede afspraken met de diverse uitvoerende partners zodat we goede conclusies kunnen trekken over wat werkt en wat niet. Uiteindelijk willen we komen tot enkele best practices.

In oktober 2015 willen we van start gaan met de screening. Dit proces zal naar verwachting 3 jaar in beslag nemen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Mee(r)doen in Stad

Nota maatschappelijke participatie mei 2015

1. Inleiding

Veel Stadgers zijn op dit moment al actief. Dit zijn ze op verschillende manieren. Niet alleen via een betaalde baan, maar ook door vrijwilligerswerk te doen, mantelzorg te verlenen, een re-integratietraject te volgen of dagbestedingsactiviteiten te verrichten. Ze voelen zich daar beter bij. Als gemeente ondersteunen we hen. Dit doen we op grond van verschillende regelingen (de Participatiewet, de WSW en de WMO). In deze nota leggen we de focus op de groep bijstandsgerechtigden. Van hieruit zoeken we de verbinding met andere doelgroepen en kijken we hoe we verschillende beleidsterreinen en doelen met elkaar kunnen verbinden.

Zoals we in het coalitieakkoord 'Voor de verandering' al hebben aangegeven, gaan we er van uit dat de meeste bijstandsgerechtigden graag weer aan de slag willen. We willen hen stimuleren en faciliteren bij het vinden van een passende baan. Voor een groot deel van hen is betaald werk echter (nog) een stap te ver. Dat neemt niet weg dat ze niet maatschappelijk actief kunnen en willen zijn. Ook hierin willen wij ze stimuleren en indien nodig ondersteunen. Maatschappelijke participatie kan immers een eerste stap zijn richting werk. Om de mogelijkheden van onze burgers te benutten is het van belang om in beeld te hebben wat de kwaliteiten van mensen zijn. We hebben een grote groep bijstandsgerechtigden echter niet goed in beeld. Hier gaan we verandering in brengen. We gaan ze spreken en samen met hen kijken hoe ze actief (of nog actiever) kunnen worden en wat ze kunnen bijdragen aan hun buurt en de stad. Als ze hulp nodig hebben, dan ondersteunen we ze daarbij. We hebben de ambitie om de komende jaren een divers aanbod van activiteiten te creëren (en voort te zetten). We vinden het belangrijk om hierbij de verbinding te zoeken met alles wat er in de stad gebeurt. We gaan de wijken in op zoek naar activiteiten en projecten. We staan open voor spannende en grensverleggende initiatieven.

Hiermee zetten we de lijn voort die we al hebben ingezet met de nota 'Meedoen maakt het verschil'. We maken geen andere principiële keuzes. Wel maken we de keuze om meer prioriteit te geven aan maatschappelijke participatie.

Hieronder gaan we eerst in op maatschappelijk participatie in de wijken. Vervolgens komen de stedelijke instrumenten aan bod. We sluiten af met een financieel kader.

2. Maatschappelijke participatie in de wijken

We willen maatschappelijke participatie op grotere schaal wijkgericht gaan organiseren.

Zoals we in eerder nota's hebben aangegeven willen wij toe naar een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en dienstverleningspraktijk, die – aansluitend op de eigen mogelijkheden van inwoner en de directe omgeving – een effectieve, efficiënte en resultaat gerichte ondersteuning aan inwoners biedt, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen of verminderen van sociale problemen en het vergroten van de eigen regie en meedoen aan de Groninger samenleving.

Wij hebben de ambitie iedereen, ook mensen met een beperking, optimaal mee te laten doen in de samenleving. Zoveel mogelijk op eigen kracht, waar nodig met ondersteuning van het sociaal netwerk. Mensen die het niet op eigen kracht redden, kunnen blijven rekenen op onze ondersteuning. Deze ondersteuning organiseren we gebiedsgericht. In het kader van deze zogeheten gebiedsgerichte aanpak willen wij partijen - en de hierbij behorende netwerkstructuren en samenwerkingsverbanden - onderbrengen in nieuwe ondersteuningsverbanden, die wij tegenwoordig de WIJ-teams noemen. Deze aanpak is beschreven in de beleidsnota *Met elkaar, voor elkaar* van december 2013 en het beleidsplan *Vernieuwing Sociaal Domein* van januari 2014.

Ook in het coalitieakkoord 'Voor de verandering' hebben we afspraken gemaakt over integraal gebiedsgericht werken: naar één overheid in de wijk, op samenwerking gericht, dichtbij en zichtbaar voor de burger. Hierbij staan burgerkracht en de initiatieven van burgers, ondernemers en instellingen centraal. Als gemeente ondersteunen en stimuleren we hen bij het realiseren hiervan. Sinds eind 2014 werken we dan ook met wijkwethouders. Deze worden ondersteund door gebiedsteams.

De afgelopen periode heeft veel nadruk op de zorgtaken gelegen, maar ook maatschappelijke participatie is een belangrijk onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak. Als het gaat om maatschappelijke participatie van bijstandsgerechtigden willen we zo veel mogelijk aansluiten bij de aanpak in de wijken. Dit doen we door in verschillende wijken te experimenteren met projecten/activiteiten en per wijk in kaart te brengen wat het participatiepotentieel is van bijstandsgerechtigden die op maatschappelijke participatie zijn aangewezen. Hierbij haken we aan bij de sociale/WIJ-teams en de gebiedsteams.

Screening van bijstandsgerechtigden per wijk

We willen een stad zijn waar mensen meedoen naar hun mogelijkheden. Om de mogelijkheden van onze burgers te benutten is het van belang om in beeld te hebben wat de kwaliteiten van mensen zijn en in hoeverre we hen kunnen stimuleren tot betaald werk. Als blijkt dat werk (op dit moment) niet haalbaar is gaan we samen met hen kijken hoe ze op een andere manier actief kunnen zijn. Wat kunnen wij voor hen betekenen en wat kunnen zij bijdragen aan de wijk of stad. Ook brengen we goed in beeld welke bijstandsgerechtigden al actief zijn en wat ze doen. Daarnaast willen we inzicht in de beperkingen die mensen hebben/ervaren bij hun maatschappelijke deelname en deze waar mogelijk koppelen aan ondersteuning van de sociale-/WIJ teams.

Wanneer we mensen stimuleren om actief te worden en zij ondersteuning nodig hebben, vinden we het belangrijk dat die ondersteuning er dan ook echt is. Dit betekent dat de manier waarop en het tempo waarin we mensen in beeld brengen moet aansluiten bij de ondersteuning en de activiteiten die beschikbaar zijn om mensen actief te maken en actief te houden. Mensen van wie we denken dat ze binnen afzienbare periode aan het werk kunnen, begeleiden we in het Centrum naar Werk. Mensen die kunnen participeren stimuleren we om actief te worden in hun wijk. Bijvoorbeeld bij instellingen en hun accommodaties. Ergens anders mag uiteraard ook. We houden dan ook rekening met de beschikbare capaciteit in het Centrum naar Werk en met de aanpak en activiteiten die in de wijken worden ontwikkeld. Daarnaast zoeken we aansluiting bij de manier waarop de sociale/WIJ teams mogelijkheden en beperkingen in kaart brengen en de manier waarop zij mensen activeren en ondersteunen.

We beginnen met de screening in wijken waar al een infrastructuur (en een sociaal/WIJ team) is opgebouwd. Per wijk spreken we een beperkte groep bijstandsgerechtigden (200). Vervolgens gaan we door naar de volgende wijk. Door een groep per wijk te spreken kunnen we steeds per wijk een actueel beeld krijgen van de mogelijkheden die er voor mensen zijn om actief te worden (sociale kaart) en waarnaar we ze kunnen verwijzen. Door de omvang van de groep beperkt te houden zorgen we er voor dat de druk op de voorzieningen in een wijk niet te hoog wordt. We hebben de tijd om te leren van de effecten die in de wijk optreden en er is voldoende tijd om al naar gelang de uitkomst van de screening bepaalde activiteiten/projecten te realiseren. Hiervoor stellen we ook budget beschikbaar. We zijn van plan om per 1 oktober 2015 met de screening van start te gaan. Het proces van screenen zal naar verwachting 3 jaar in beslag nemen. Maar dat betekent niet dat we daarna klaar zijn. Het in kaart brengen van wat mensen kunnen en willen en hen te helpen actief te worden is één ding. Net zo belangrijk vinden we het om nazorg te verlenen. We laten mensen niet los en zullen hen blijven monitoren. Daar waar mogelijk stimuleren en verleiden we ze om zich verder te ontwikkelen.

Projecten/activiteiten in de wijken

Om een zinvol vervolg aan de screening te kunnen geven is het belangrijk dat er een goed en voldoende aanbod is van maatschappelijke activiteiten/projecten.

Hiermee willen we het volgende bereiken:

- Iedereen die een uitkering heeft en die nog niet actief is (of actiever wil worden) krijgt de kans om dit te doen en krijgt de daarbij benodigde hulp.
- Mensen voelen zich thuis in de wijk waar ze wonen. Ze helpen naar vermogen om de leefbaarheid en de kwaliteit van het samenleven te bevorderen.

Deze activiteiten moeten voorzien in de behoefte van de wijk en aansluiten bij de sociale/WIJ teams en andere partners in de wijken. Bewoners worden nadrukkelijk betrokken bij de diverse wijkinitiatieven.

We gaan de komende periode op zoek naar creatieve en grensverleggende projecten/activiteiten. Dit doen we door de wijken in te gaan en onze ogen en oren open te houden. We willen recht doen aan alle mooie initiatieven die al plaatsvinden. Net zo als in het armoedebeleid verbinden we waar mogelijk initiatieven en gaan op zoek naar nieuwe kansen. We willen een goede match maken tussen de mensen en de plekken. In de vorm van een pilot zetten we hier de komende periode capaciteit voor in. Om te voorkomen dat er te veel drukte in de wijk ontstaat en omdat we zaken goed af willen stemmen sluiten deze personen aan bij de reeds bestaande infrastructuur zoals bijvoorbeeld de gebiedsteams.

Pilot wijkwerken

Eind 2014 zijn we in de Oosterpark, Beijum en SPT (Selwerd, Paddepoel en de Tuinwijk) gestart met de pilot Wij(k)werken. De pilot staat open voor alle bewoners in de bovenstaande wijken. En is speciaal bedoeld voor wijkbewoners die geen werk op de reguliere arbeidsmarkt verrichten zoals: werkzoekenden, mensen met een psychiatrische, lichamelijke of verstandelijke beperking. De samenwerkingspartners Werkpro, Novo, Lentis en iederz delen in deze pilot hun infrastructuur en mixen begeleiders en de verschillende doelgroepen. De activiteiten zijn ter bevordering van een schone, veilige, gezonde sociale en vitale wijk en zijn in de hele wijk te vinden. Vanuit verschillende plekken, de sociale teams, vrijwilligersvacaturebank, buurtwelzijn en de Stips, worden deelnemers toegeleid.

Momenteel zijn er twee Participatiecoaches actief in de verschillende wijken. Zij zijn ondersteunend en faciliterend aan de organisatie die de mensen begeleiden. De coaches zijn ondergebracht bij verschillende organisaties. In de loop van 2015 zullen er nog twee coaches starten.

Pilot Maatschappelijke participatie

De pilot Wij(k)werken is een doorontwikkeling van de pilot Maatschappelijke Participatie waarmee we in 2012 zijn gestart en die eind 2014 is afgerond. In Hoogkerk en SPT hebben we gekeken hoe we de verschillende regelingen (WWB, WSW en AWBZ) die verkokerd werden uitgevoerd, op een behendige manier konden samenbrengen. In de pilot is een breder aanbod van activiteiten ontstaan, waardoor het makkelijker werd om de deelnemers een passende plek te bieden. Ook konden de sterkere deelnemers de andere deelnemers begeleiden, wat weer een besparing op de uitvoeringskosten oplevert. Over het algemeen kunnen we concluderen dat er genoeg voordelen zijn om door te gaan met het mixen van doelgroepen en de begeleiders en om de infrastructuur te delen. Om zowel de financiële als de maatschappelijke effecten van het samenvoegen van de verschillende groepen echt goed te kunnen meten is een grotere omvang en langere duur nodig. Door daarnaast in de toekomst meer op een Programma van Eisen te sturen (aantal deelnemers, verbindingen en inverdienmodel) zullen zowel de financiële als de maatschappelijke effecten meer zichtbaar worden.

Andere vormen

We gaan de komende periode aan de slag met verschillende vormen van het wij(k)werken. Naast de hierboven genoemde partijen zijn er verschillende andere partijen in de stad die op het gebied van wij(k)werken concepten willen en kunnen ontwikkelen.

In het kader van het armoedebeleid (vliegwielen) starten we bijvoorbeeld binnenkort in Helpman en de Wijert met 'De Kracht van Groningen'. In deze pilot, uitgevoerd door Radar, gaan we bijstandsgerechtigden en andere wijkbewoners stimuleren om te participeren in deze wijken. Ze worden aangesproken op hun talenten, ze gaan onderzoek doen naar de wensen van andere burgers in

de wijken en ontwikkelen in samenwerking met studenten, onderzoekers en ondernemers diensten op het gebied van zorg, groen, armoede/schulden en gezondheid waardoor ander burgers minder een appel hoeven te doen op dure voorzieningen in de stad. Waar het wij(k)werken zich in de pilot van Werkpro, Novo, Lentis en iederz richt op alle wijkbewoners, ligt de nadruk in deze pilot op de bijstandsgerechtigde.

In het kader van de Innovatieve Sociale Zekerheid doen we mee met een landelijke pilot (Stimulansz) waarin we parttime ondernemers in de bijstand begeleiden met als doel om ze uit te laten stromen uit de bijstand.

We willen de komende periode leren van deze pilots/experimenten/activiteiten. We maken van te voren goede afspraken met de diverse uitvoerende partners zodat we goede conclusies kunnen trekken voor het vervolg. Uiteindelijk willen we komen tot enkele best practices.

3. Stedelijke activiteiten

Naast de wijkgerichte activiteiten bespreken we in deze nota ook een aantal stedelijke instrumenten en activiteiten:

De Participatiebanen

Participatiebanen zijn bedoeld voor bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, die om wat voor reden dan ook voorlopig nog niet toe zijn aan regulier werk. Maar waarvan de verwachting is dat ze in de toekomst wel kansen hebben op de arbeidsmarkt. Hierbij staat de ontwikkeling van de persoon centraal. Het gaat bij een Participatiebaan om additionele werkzaamheden die niet tot verdringing van regulier werk mogen leiden. Werken op een participatiebaan is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De klant behoudt een uitkering, aangevuld met een activeringspremie. Een participatiebaan is voor 16 tot 32 uur per week en duurt maximaal 24 maanden. Dat kan bij één organisatie, maar er kan ook tussentijds ingezet worden op een participatiebaan bij een andere organisatie.

In de nota 'Invoering P-wet in de gemeente Groningen' hebben we aangegeven dat we het instrument Participatiebaan vooral willen beoordelen op de vraag in hoeverre het een bijdrage levert aan het stimuleren van maatschappelijke deelname en in hoeverre het mogelijkheden biedt om mensen met kansen op werk de stap naar werk te laten maken. Bij dat laatste verwachten we niet dat mensen na afloop van een Participatiebaan meteen uitstromen naar werk, maar we vinden het wel belangrijk dat ze zich hebben ontwikkeld en een volgende stap richting werk kunnen maken.

We hebben de afgelopen 2 jaren gemerkt dat de Participatiebanen zeker stimuleren tot maatschappelijke deelname. De Participatiebanen zorgen voor structuur en ritme, zingeving en een gevoel van eigenwaarde en waardering. Na afloop van de Participatiebaan wil een deel van de deelnemers ook actief blijven als vrijwilliger. In de huidige Participatiebanen blijft de ontwikkeling richting werk echter achter. Slechts een klein deel van de deelnemers stroomt door naar regulier werk, een werk(ler)traject of studie.

Aan alle instellingen/organisaties is gevraagd feed back te geven op het instrument Participatiebanen. Uit de terug gekomen reacties hebben we hieronder een aantal aanbevelingen c.q. suggesties gefilterd:

- Verzoek om naast het instrument Participatiebanen scholingsmogelijkheden voor de deelnemers aan te bieden.
- De premie voor de deelnemers is een goed motiveringsmiddel. Deelnemers willen graag op een Participatiebaan en houden doorgaans de volledige 2 jaar vol. Dat schept continuïteit voor de organisaties en de mogelijkheid de deelnemers goed te volgen op de ontwikkeling.
- De premie is dusdanig hoog, dat de deelnemers na 2 jaar in een financieel gat vallen. De premie is voor een aantal mensen inkomensondersteunend.
- Deelnemers voelen zich meer gewaardeerd door naasten, raken uit hun sociaal isolement, krijgen meer structuur in hun leven en leren vaardigheden.

- De organisaties ervaren de administratie en de facturering als simpel en soepel voor de verantwoording naar de gemeente.
- De organisaties zijn bijna verzekerd van continuïteit en hebben extra handen voor de uit te oefenen werkzaamheden.
- De vergoeding voor de organisaties is beperkt. Voor deelnemers die meer aan begeleiding vragen is de begeleidingsvergoeding niet toereikend.
- Geen goede aansluiting op een vervolgtraject bij beëindigen participatiebaan na twee jaar. Men verzoekt de duur van de participatiebaan te verlengen.
- Deelnemers kiezen zelf hun plek. Dit wil men graag in stand houden.

In het huidige instrument hebben ruim 550 plekken beschikbaar bij 24 verschillende organisaties verspreid over de stad. Hiervoor hebben we een overeenkomst afgesloten. Om de klant zo veel mogelijk keuze te bieden hebben we meer plekken dan dat we deelnemers toelaten. Maximaal laten we 500 klanten toe op een Participatiebaan. De banen zijn onderverdeeld in verschillende sectoren zoals Administratie, Allround, Beheer en techniek, Buiten werken, Buurtwerk, Communicatie en PR, Detailhandel, Horeca, Onderhoud, Productiewerk, Transport en Zorg en Onderwijs. Met deze organisaties hebben we een overeenkomst afgesloten. In de afgelopen periode hebben er zich al diverse instellingen en organisaties gemeld die graag Participatiebanen willen hebben. De belangstelling bij organisaties/instellingen is dus groot. Als gemeente streven we ernaar een zo divers en breed mogelijk aanbod te creëren. Vooral omdat de deelnemer zelf een plek kan uitkiezen. Om nog meer diversiteit te creëren reserveren wij een deel van het aantal Participatiebanen voor die deelnemers die zelf op zoek gaan naar een instelling/organisatie en het instrument participatiebaan daar onder de aandacht brengen. Dat kan bij een organisatie/instelling die wij als gemeente kennen, maar dat kan ook bij een organisatie/instelling die wij als gemeente niet kennen. De “onbekende” organisatie dient dan uiteraard wel getoetst te worden op de, voor ons bekende, criteria eisen zoals additioneel werk, geen verdringing, goede begeleiding bieden etc. Nieuwe instellingen die belangstelling hebben voor een Participatiebaan kunnen zelf deelnemers werven.

In de Participatiebanen nieuwe stijl gaan we sterker inzetten op het re-integratie aspect. In de nota ‘Meedoen maakt het verschil’ hebben we al aangegeven dat we de Participatiebanen kunnen inzetten voor de groep bijstandsgerechtigden die al een stapje dichter bij de arbeidsmarkt staat. Om het instrument Participatiebanen goed aan te laten sluiten bij sociale activering (voorafgaand aan Participatiebanen) en de werkervaringsplekken (vervolg op Participatiebanen) is het volgen van de deelnemers op ontwikkeling van groot belang. Daarnaast is het noodzakelijk hen optimaal te ondersteunen bij hun ontwikkeling. Na afloop van de Participatiebaan kijken we samen met de klant wat een goede vervolgstap zou zijn. Uiteindelijk willen we het aanbod van de gemeente voor de uitkeringsgerechtigden zo invullen en op elkaar laten aansluiten dat de uitkeringsgerechtigde gestimuleerd en verleid wordt zelf stappen te nemen in zijn/haar vervolg.

De komende jaren blijven we insteken op 500 deelnemers op Participatiebanen. Als experiment willen we voor de periode van één jaar 100 mensen de gelegenheid bieden om zelf op zoek te gaan naar een organisatie/instelling en daar een participatiebaan te creëren. Voor de overige 400 deelnemers sluiten we weer een overeenkomst af.

We handhaven de stimuleringspremie van 1200 euro per jaar (twee keer 600 euro). Voor de begeleidende instanties handhaven we het bedrag van 1000 euro per jaar voor de begeleiding.

De tegenprestatie

De Participatiewet vraagt van de gemeente om beleid te ontwikkelen rond de tegenprestatie. In het coalitieakkoord ‘Voor de verandering’ (mei 2014) is opgenomen dat ons beleid erop gericht is dat iedereen zijn best doet om te leren of aan het werk te komen, en dat een verplichte tegenprestatie dan niet aan de orde is. We mensen willen activeren en vrijwilligerswerk willen stimuleren. We willen dat iedereen naar ‘vermogen’ meedoet en maatschappelijk actief wordt op het niveau en in een urenomvang die past bij de individuele en persoonlijke situatie. Daarnaast weten we uit onderzoek dat een groot deel van de mensen met een bijstandsuitkering al actief is of dat wil worden. Wij willen

mensen daarbij zoveel mogelijk faciliteren. Dit doen we waar mogelijk en wenselijk in samenhang met de ontwikkelingen in de WMO, de jeugdzorg en onze gebiedsgerichte aanpak en sociale wijkteams.

Verbinding beschut werk en maatschappelijke participatie

Als we het over maatschappelijke participatie hebben dan bedoelen we alle (onbetaalde) activiteiten met de intentie om samen iets voor anderen en/of de samenleving te doen. Bij beschut werk is er sprake van een arbeidsovereenkomst. Mensen hebben een baan en ontvangen hiervoor een salaris. Er zijn echter wel verbindingen tussen beschut werk en maatschappelijke participatie. De groep die tegen de ondergrens van het beschutte werk op grond van de SW aan zit en de bovenkant van de arbeidsmatige dagbesteding liggen dicht bij elkaar en overlappen soms.

In de pilot Maatschappelijke Participatie hebben al enkele SW-ers meegedraaid. We gaan de komende periode kijken of we mensen die in aanmerking komen voor beschut werk (zowel op grond van de SW, als op grond van de P-wet) mee kunnen laten draaien in de verschillende projecten in de wijken. Dit is maatwerk. We zullen moeten zoeken naar geschikte werkzaamheden. En moeten kijken hoe we de begeleiding op deze plekken organiseren. Daarbij houden we ook het kostenaspect in het oog.

Daarnaast gaan we onderzoeken of grootschalig productiematig werk ook perspectief biedt voor delen van de arbeidsmatige dagbesteding. Mensen die niet in aanmerking komen voor beschut werk maar wel waarde hechten aan een productiematige omgeving zouden kunnen meedraaien in de infrastructuur van het beschutte bedrijf.

4. Financieel kader

De omvang van het Participatiebudget 'oude stijl' is de afgelopen jaren fors afgenomen en zal blijven dalen. Daar tegenover staat dat de middelen die we ontvangen om mensen met een arbeidsbeperking te ondersteunen en begeleiden geleidelijk zullen stijgen. Zoals we in de nota Invoering Participatiewet in de gemeente Groningen al hebben aangegeven hebben we ons als gemeente genoodzaakt gezien om kosten van personeel dat zich met de begeleiding van werkzoekenden bezig houdt te betalen uit het Participatiebudget. Ook hebben we er voor gekozen om een deel van het tekort op de uitvoering van de SW ten laste van het Participatiebudget te brengen. Hier tegenover staat weer een intensivering vanuit het coalitieakkoord. Al met al betekent dit dat de middelen voor aanvullende instrumenten voor activering en re-integratie beperkt zijn.

Voor de uitvoering van de in deze nota genoemde activiteiten is jaarlijks een indicatief bedrag nodig van ongeveer 3,55 miljoen euro. Hiervan denken wij ongeveer 2,85 miljoen nodig te hebben voor de P-banen, de projecten en de screening. Daarnaast willen we, zoals al aangegeven in 'Meedoen maakt het verschil', 4 fte aan Participatiecoaches inzetten en denken wij 5 fte aan extra uitvoeringscapaciteit nodig te hebben. Op de dekking van bovenstaande kosten komen we terug bij de begroting 2016.

Naast de middelen uit het Participatiebudget hebben wij ook middelen vanuit het armoedebeleid beschikbaar voor activeringsprojecten. Armoedebeleid is immers voorwaardenscheppend voor werk, welzijn, participatie en gezondheid. Daarnaast zoeken we in de projecten in de wijken de verbinding met de dagbesteding en gaan we de komende jaren onderzoeken hoe we de middelen vanuit de WMO en het Participatiebudget kunnen bundelen.

College van burgemeester en wethouders van Groningen

datum: 19 mei 2015

Onderwerp:

Advies Cliëntenraad aangaande de beleidsnota 'Maatschappelijke Participatie'

Geacht College,

1. De uitgangspunten van de nota ter discussie.

Aangegeven wordt dat de nota zich hoofdzakelijk richt op de groep bijstands-gerechtigden. De reden hiervoor is een drievoudige veronderstelling dat zij graag aan 'de slag' willen, betaald werk 'een stap te ver' is, maar zij wel maatschappelijk actief 'kunnen en willen' zijn. Dit laatste is een 'psychologiserende' hint naar de nota 'Meedoen maakt het verschil': in feite een politieke activeringsnota ontworpen naar aanleiding van de financieel-economische noodzaak tot bezuinigen op de Sociale Zekerheid als 'minimaal vangnet' voor al die mensen waarvoor op de arbeidsmarkt geen plaats en geen inkomen beschikbaar is.

De strategie van een 'gebiedsgerichte' sociale infrastructuur zal o.i. kunnen bijdragen aan een efficiëntere dienstverlening. Tegelijkertijd wordt uitdrukkelijk ingezet op de 'eigen kracht' van de wijkbewoners én hun sociale netwerk. Deze "taakverdeling" zaait de nodige organisatorische verwarring, omdat de gemeente op beide fronten dichtgetimmerde kaders presenteert. Getuige hiervan is b.v. het gemeentelijk besluit om de komende jaren in de wijken een aanbod van activiteiten "te creëren", met als doel de 'leefbaarheid' c.q. 'de kwaliteit van het samenleven' te bevorderen. De veronderstelling dat het op dit punt bepaald niet goed gaat in de wijken wordt echter niet met empirische gegevens onderbouwd. Alvorens een luchtballon 'overheids- bemoeienis' (projecten, pilots, etc.) op spanning te blazen, zal eerst moeten worden aangetoond hoe het werkelijk is gesteld met de "on-leefbaarheid" in de wijken.

Er zijn intussen pilots gestart in de Oosterpark, Beijum en SPT, met als ruimhartige pretentie "het bevorderen van een schone, veilige, gezonde, sociale én vitale wijk"! Het gaat hier om een willekeurig aanbod van activiteiten om deelnemers aan een 'passende plek te helpen' waarbij, opvallend genoeg, de 'eigen kracht' niet meer centraal staat. Als toekomstperspectief staat zelfs een 'Programma van Eisen' gepland voor wat betreft 'deelnemers, verbindingen en verdienmodel' om de financiële en de maatschappelijke effecten zichtbaar te kunnen maken. Verder wordt vanaf oktober 2015 per wijk een 'screening' van bijstandsgerechtigden ingezet om een beeld te krijgen van 'de kwaliteiten', 'de mate waarin mensen actief zijn' en 'wát zij precies doen'. Deze typische top-down aanpak resulteert mogelijk in een onoverzichtelijk database zonder uitzicht op praktische toepassingsmogelijkheden.

Naar onze mening projecteert deze beleidsnota, naast een 'confuus' pakket aan maatregelen, een irreële visie op de 'maakbaarheid van de autonome burger' als het gaat om het voorzien in zijn sociaaleconomische basisbehoeften, zelfs in moeilijke tijden van financieel-economische crisis. De verleidelijke term 'tegenprestatie' geeft hiertoe aanleiding, maar moet o.i. eerder worden omschreven als "dwang om bestwil": het niet-mógen-meedoen op de arbeidsmarkt zál en móet gecompenseerd worden door het verrichten van maatschappelijk functies om nog te mogen rekenen op politiek draagvlak voor een absoluut noodzakelijk basisinkomen: de bijstandsuitkering.

2. Overwegingen.

De Cliëntenraad zal puntsgewijs haar mening ter overweging voor het college van burgemeester en wethouders naar voren brengen.

Inleiding:

“Om de mogelijkheden van onze burgers te benutten is het van belang om in beeld te hebben wat de kwaliteiten van mensen zijn. We hebben een grote groep bijstandsgerechtigden echter niet goed in beeld. Hier gaan we verandering in brengen. We gaan ze spreken en samen met hen kijken hoe ze actief (of nog actiever) kunnen worden en wat ze kunnen bijdragen aan hun buurt en de stad.” Pag. 1

Een geweldige ambitie van het college om een als alternatief re-integratiebureau met alle bijstandsgerechtigden en hun partners te screenen en een persoonlijk levensbaangesprek aan te gaan. Wij zien echter niet in hoe het college dit de komende jaren waar kan maken, gezien het zeer beperkt aantal Fte's dat de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

“We willen hen stimuleren en faciliteren bij het vinden van passende arbeid”

De Cliëntenraad vraagt zich af waar het college deze banen ziet glore. Deze banen zijn er niet. Uit de voorspellingen over de arbeidsmarkt, die bij de gemeente bekend zijn, blijkt juist dat het aantal reguliere banen in de stad Groningen alleen maar zal afnemen.

“Voor een groot deel van onze bijstandsgerechtigden is betaald werk echter (nog) een stap te ver”

Hiervoor geldt hetzelfde. Het is voor deze door de gemeente gecategoriseerde groep mensen geen stap te ver om op de arbeidsmarkt actief te zijn.

“We gaan de wijken in op zoek naar activiteiten en projecten”

De Cliëntenraad vraagt zich af hoe de gemeente dit onderzoek wil verrichten en met welke middelen.

Maatschappelijke participatie in de wijken

“Als het gaat om maatschappelijke participatie van bijstandsgerechtigden willen we zo veel mogelijk aansluiten bij de aanpak in de wijken. Dit doen we door in verschillende wijken te experimenteren met projecten/activiteiten en per wijk. Als het gaat om maatschappelijke participatie van bijstandsgerechtigden willen we zo veel mogelijk aansluiten bij de aanpak in de wijken. Dit doen we door in verschillende wijken te experimenteren met projecten/activiteiten en per wijk in kaart te brengen wat het participatiepotentieel is van bijstandsgerechtigden die op maatschappelijke participatie zijn aangewezen. Hierbij haken we aan bij de sociale/WIJ-teams en de gebiedsteams.”

Deze passage roept bij de Cliëntenraad 2 vragen op:

1. Met deze nota zet het college beleid uit met een kijk op de wijk, terwijl ze geen kennis heeft wat er in de wijken zich aan activiteiten en projecten afspeelt. Zou het niet logischer zijn om eerst onderzoek hiernaar te verrichten voordat er conclusies worden getrokken?

2. Hoe wordt binnen dit kader bij de sociale/Wij-teams aangehaakt?. De Cliëntenraad begrijpt dit niet. De sociale/Wij-teams hebben met “het in kaart te brengen wat het participatiepotentieel is van bijstandsgerechtigden die op maatschappelijke participatie zijn aangewezen” niet in hun takenpakket. Te meer daar de 3 sectoren van de voormalige Sociale Dienst, die het participatiebeleid voor bijstandsgerechtigden moeten uitvoeren, niet in het Wij-team zitten”

Screening van bijstandsgerechtigden per wijk

“Om de mogelijkheden van onze burgers te benutten is het van belang om in beeld te hebben wat de kwaliteiten van mensen zijn en in hoeverre we hen kunnen stimuleren tot betaald werk. Als blijkt dat werk (op dit moment) niet haalbaar is gaan we samen met hen kijken hoe ze op een andere manier actief kunnen zijn. Wat kunnen wij voor hen betekenen en wat kunnen zij bijdragen aan de wijk of stad. Ook brengen we goed in beeld welke bijstandsgerechtigden al actief zijn en wat ze doen. Daarnaast willen we inzicht in de beperkingen die mensen hebben/ervaren bij hun maatschappelijke deelname en deze waar mogelijk koppelen aan ondersteuning van de sociale/WIJ-teams.”

Deze passage roept veel vragen op. Met welke menskracht (Fte,s) wil de gemeente deze screening pretentie uitvoeren? En wat zijn de kosten hiervan? Welke uitbreiding aan menskracht krijgen de sociale/Wij-teams om deze rol te vervullen?

“We beginnen met de screening in wijken waar al een infrastructuur (en een sociaal/WIJ team) is opgebouwd. Per wijk spreken we een beperkte groep bijstandsgerechtigden (200).”

Hoe vindt de selectie van 200 bijstandsgerechtigden plaats? Wat is de rol van de wijkteams in deze?

Projecten/activiteiten in de wijken

“Iedereen die een uitkering heeft en die nog niet actief is (of actiever wil worden) krijgt de kans om dit te doen en krijgt de daarbij benodigde hulp.”

Hoe wordt deze doelgroep in kaart gebracht? Deze vraag reist te meer daar per wijk slechts 200 mensen worden. Wie brengt deze doelgroep in kaart? Wat zijn de kosten hiervan?

Pilot maatschappelijke participatie.

In de “Eindevaluatie pilot maatschappelijke participatie/informatie d.d. 20 februari 2015” blijkt dat de maatschappelijke opbrengst van de activiteiten uit de pilot bijdragen aan het verbeteren van het tijd is hier sprake van verdringing op de arbeidsmarkt van regulier werk. Het geen is in strijd met het gemeentelijk beleid. De meeste van de werkzaamheden verricht binnen deze pilot waren tot voor enkele jaren terug loonvormende gesubsidieerde arbeid.

3. Stedelijke activiteiten.

De participatiebanen

“Het gaat bij een Participatiebaan om additionele werkzaamheden die niet tot verdringing van regulier werk mogen leiden.”

Als we kijken naar de ongeveer 500 huidige participatiebanen bij de 23 verschillende organisaties dan blijkt deze banen tot voor enkele jaren terug loonvormende gesubsidieerde arbeid. De Cliëntenraad is van mening dat de mensen in een participatiebaan arbeid verrichten en dien ten gevolge loonarbeid verrichten en een arbeidsovereenkomst dienen te krijgen op basis van het minimumloon als startpunt voor de eerste drie maanden en daarna volwaardig loon. Nu ontvangen deze mensen geen loon maar een fooi van 100 euro per maand. Hier is dus sprake van verdringing op de arbeidsmarkt.

De Cliëntenraad waardeert het dat de gemeente de mensen met een participatiebaan optimaal wil ondersteunen bij hun ontwikkeling. Wij zijn van mening dat de mensen met een participatiebaan in dit kader scholing moet worden aangeboden krijgen. Dit opgebracht door de gemeente en/of de werkgever.

Wat wij echter onwenselijk vinden is dat de gemeente wil dat mensen na twee jaar werkervaring opgedaan te hebben in een participatiebaan, vervolgens geplaatst kunnen worden in een

werkervaringsplek. Een arbeidsplek waar geen loon of vergoeding tegenover staat. In de eerste plaats is hier ook weer sprake van verdringing op de arbeidsmarkt. In de tweede plaats zijn er geen banen in Groningen voorhanden. Zeker niet op het onderste segment van de arbeidsmarkt.

Wat wij missen bij de uitvoering van de participatiebanen is dat de betrokkenen geen onkostenvergoeding krijgen voor zaken zoals reisgeld en werkkleding. Het gaat hier immers om mensen die onder de armoedegrens leven.

De tegenprestatie

Wij zijn het roerend met het college eens dat een verplichte tegenprestatie niet aan de orde is.

Verbinding beschut werk en maatschappelijke participatie.

Hoeveel van de 25 beschutwerkbanen heeft de gemeente reeds gerealiseerd?

Hoe gaat de gemeente de 25 beschutwerkbanen dit en de komende jaren realiseren?

4. Financieel kader.

Het bevreemd de Cliëntenraad dat het college een beleid uitstippelt zonder financiële onderbouwing. De Cliëntenraad vraagt zich af wat de uitvoeringskosten zijn van het voorliggende beleidsplan?

Conclusie.

De Cliëntenraad is het met het college eens dat zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden maatschappelijk aan de slag kunnen in hun wijk of wijdere omgeving. Het liefst in de vorm van een reguliere baan. Deze banen zijn echter veelal niet voorhanden gezien de huidige en de toekomstige arbeidsmarkt. En zeker door het bezuinigen van de overheid en de gemeente Groningen in het bijzonder.

We stellen de pretenties van de gemeente om de uitkeringsgerechtigden zeer op prijs, echter de voorgeschotelde plannen zijn te ambitieus en niet realistisch.

Aangezien een op de vijf Groningers (waaronder alle bijstandsgerechtigden) onder de armoedegrens leven, zou het in het kader van de armoedebestrijding het herinvoeren van de gemeentelijke vrijwilligersbijdrage een welkome bijdrage zijn aan de maatschappelijke participatie. Dit in plaats van veel geld te spenderen aan uitvoeringskosten.

Met vriendelijke groeten

John Wind
(Voorzitter)